

Vydařené XXXVI. Lékárnické dny v Liberci

Měsíc říjen jsme si jako organizátoři zatížili tím, že jsme po dvou letech uspořádali v krátkém sledu dvě odborné akce. Konečně prezenčně a myslím, že to stálo za to, snad to bude pokračovat. Dva měsíce po konání první akce si říkám, že je dobře, že je to zdárně za námi, dnes by to již zřejmě nešlo.

XXXVI. Lékárnické dny proběhly ve dnech 1.–3. října v Lidových sadech v Liberci za účasti 120 lékárníků. Historický sál patřící zoologické zahradě byl vhodným prostředím s dobrým zázemím a ochotným personálem. Zvláště restaurace Formanka v čele s paní Šiškinovou se opravdu snažila a udělala, co nám na očích viděla. První říjen od 20 hodin byl ve znamení úžasného koncertu turnovské skupiny Mackie Messer Klezmer Band hrající židovskou hudbu s opravdovým nadšením. Drobné občerstvení po koncertě pak spojilo účastníky k přátelským rozhovorům. Většina přespolních pak odešla do svých příbytků v příjemném Hotelu u jezírka nedaleko.

Za sobotu a neděli odezněla pestrá paleta 17 přednášek rozdělených do šesti tematických bloků. Nebylo lehké je naplnit, ale aspoň měli přednášející i diskutující dostatek času na své prezentace. V prvním bloku **Farmakoterapie bolesti** zazněly dvě přednášky. Dana Vondráčková, vedoucí subkatedry algeziologie IPVZ, se zabývala léčbou chronické bolesti. Dle WHO se bolest léčí ve třech stupních, do každého nich zapadají

jednotlivá analgetika od neopioidních až po silné opioidy, vše doplněné o koanalgetika (antiepileptika, antidepresiva, kapsaicin, kortikoidy, konopí, centrální myorelaxancia). Uvedeny byly nové kombinované přípravky a opioidy (Metadon gtt., Morfin sulfát gtt., transmukózní fentanyly atd.). Velmi trefně doplnil informace o léčbě bolesti Martin Šimíček, vedoucí lékárník nemocniční lékárny FN u sv. Anny v Brně. Připravil si inspirativní přednášku pro poradenství při léčbě pro pacienty v lékárně. Zahrnul do ní i novinky jako je fixní kombinace paracetamol + ibuprofen, dexketoprofen + tramadol, dexibuprofen. Ve skupině opioidů je to pegylovaný naloxon k léčbě zácpy, sedmidenní buprenorfin, nazální fentanyl. Druhý blok byl věnován **farmakoterapii v neurologii**, a to jen dvěma kapitolám. První se mistrně zhostila Simona Halúsková z Neurologické kliniky FN v Hradci Králové která shrnula poznatky o léčbě těhotných pacientek s roztroušenou sklerózou. Interferony a glatiramer se podávají až do průkazu gravidity, u natalizumabu se při hrozícím vzplanutí choroby doporučuje pokračovat v terapii, ostatní léčiva jsou kontraindikována. Druhou přednášku měla liberecká vedoucí lékařka iktové jednotky Zuzana Eichlová, která shrnula klinické zkušenosti s antikoagulační terapií na svém pracovišti včetně použití antidota dabigatranu idarucizumabu (Praxbind®). Třetí přednášku doplňující tento blok měla kolegyně Šárka Voříšková, která shrnula aktivity spolku Lékárnice maminky, který sdružuje 126 lékárníků a uspořádal

v poslední době 86 přednášek s besedou pro veřejnost. Vyjmenovala nejčastější témata besed a otázky účastnic. Třetí blok následoval po pauze na oběd a byl věnován **konzultační činnosti** v lékárně. První byl pohledem akademického pracovníka Josefa Malého, vedoucího Katedry sociální a klinické farmacie z FaF UK, který objasnil metodiku individuálních konzultací směřující ke zhodnocení farmakoterapie a k rozboru lékového záznamu pacienta s uvedením vzdělávacích možností pro zájemce o tuto činnost. Jako příklad byly uvedeny zásady péče o pacienty s hypertenzí. Aleš Mareček pak navázal pohledem praktikujícího lékárníka, zaměřil se na srovnání toho, co může uplatnit v konzultacích klinický farmaceut a co lékárník. Pro oba se najde důležité místo v péči o pacienta a bude snad do budoucna patřit k finančně ohodnoceným výkonům obou profesí. Čtvrtý blok byl věnován **Postcovidovému syndromu a očkování**. První sdělení měl člověk nejpovolanější, Michal Kopecký, zástupce přednosty plicní kliniky FNHK a primář centra postcovidové péče v Hradci. Postcovidový syndrom zahrnuje přetrvávající obtíže po prodělání covidu-19 trvající déle než 12 týdnů. Jde zhruba o 5 % všech pacientů (v ČR cca 84 tisíc pacientů). Obtíže zahrnují: bolest, závratě, snížená kvalita života, celková slabost, dechové obtíže, potřeba inhalace kyslíku, kašel, snížené kognitivní funkce, deprese, anxieta, bolesti hlavy, palpitace, bolest na hrudi, tromboembolie, padání vlasů, chronické poškození ledvin. Petr Jílek v poslední sobotní přednášce shrnul informace o očkování jako jednom z největších objevů v dějinách lidstva, který zachránil v historii i dnes miliony lidských životů. Objasnil principy jednotlivých typů vakcín, připomněl, proč je nebezpečné odmítat očkování – brání vzniku kolektivní imunity, není soukromou věcí, čerpá veřejné finance na zdravotnictví při infekci, představuje veřejné ohrožení.

Po přednáškách byla uspořádána vlastivědná procházka Masarykovou třídou s průvodkyní. Bylo to osvěžující, významné budovy na ulici vedoucí od radnice (miniatura vídeňské), přes muzeum, galerii z přestavěných lázní až po Lidové sady se pomalu halily do tmy a jejich nasvícení jim přidávalo na kráse. Společenský večer s krásným rautem a dobrou muzikou byl pak skvělým zakončením náročného dne.

Nedělní program pak začal vynikající přednáškou mladé liberecké vědkyně Markéty Klíčové, která nás seznámila s využitím nanomateriálů v tkáňovém inženýrství a regenerativní medicíně. Pro farmaceuty neznámé téma objasnila opravdu mistrovsky a didakticky. Představila princip výroby nanovláken a možnosti jejich využití např. pro krytí střev po operacích, náhrada nedegradabilní membrány v ledvinách na čipu, výzkum

nanovlákněné náhrady brzlíku, nervové tkáně, léčba glaukomu, cévní náhrady. Druhou přednášku měl kolega Tomáš Arndt a zabývala se osudem židovských lékáren v období šoa. Vycházel v ní ze své letos vydané knihy *Lékárny s Davidovou hvězdou v čase šoa*. Osudy lékáren i lékárníků byly velmi pohnuté jak v lékárnách, tak ve farmaceutickém průmyslu. Zajímavé jsou osudy některých konkrétních osobností, z nichž některé zahynuly a některé přežily mučení v koncentračních táborech. Další prezentaci měl kolega Karel Volenec z firmy Ella CS v Hradci, který se snažil objasnit, jak potřebný by byl farmaceut vzdělaný v oblasti zdravotnických prostředků pro jejich snadnější a rychlejší uplatnění v praxi. Sám je renomovaným výrobcem biodegradabilních stentů, tak ví, o čem je řeč.

Poslední blok **Farmacie ve světle dnešní doby** zahrnoval pět přednášek. První o novinkách ve studiu farmacie na Univerzitě Karlově přednesl Tomáš Šimůnek, byly to jeho poslední lékárnické dny ve funkci děkana a navíc v jeho rodném městě. Tímto mu chci poděkovat, že žádnou z našich akcí nevynechal a vždy ji obohatil skvělou přednáškou. Za brněnskou fakultu vystoupila proděkanka Tünde Ambrus, která shrnula historii farmaceutického studia v Brně a přinesla nové informace o roční zkušenosti brněnské fakulty v náručí Masarykovy univerzity. S dalším sdělením vystoupila Marcela Heislerová, vedoucí Katedry lékárenství IPVZ, o novinkách ve specializačním vzdělávání farmaceutů a seznámila nás se stavem příprav

vzdělávacích programů jednotlivých oborů, některé z nich budou vydány vůbec poprvé. Aleš Krebs pak přiblížil široké spektrum aktivit České lékárnické komory od legislativy až po vzdělávání a poděkoval kolegům za skvělé zvládnutí jejich povinností v čase pandemie. Slavnostním vrcholem kongresu byla hodnotící přednáška Martina Doležala, předsedy ČFS, který připomněl významné 150. výročí naší odborné společnosti, která je nejstarší farmaceutickou institucí v ČR. Po své přednášce pak slavnost završil předáním pamětní medaile PhMr. Šedivého Jiřímu Kotlářovi za jeho celoživotní přínos farmaceutické praxi.

Co říci závěrem? Jsem opravdu rád, že jsme se mohli sejít s přáteli a kolegy naživo. Bylo to šité horkou jehlou, nějaké velké plánování dnes není možné. Dík patří všem z výboru Sekce lékárenství: Janě Kotlářové, Ivaně Sokolové, Tondovi Svobodovi a Radku Oswaldovi a dále Jirkovi Kotlářovi, Aleně Grodzové, Petru Sedlákovu a Aleši Marečkovi, všichni přispěli ke zdárnému průběhu akce. Prostředí a lidé v Lidových sedech byli skvělí, vyšli nám ve všem vstříc, byla to i pro ně zase prezenční akce po dlouhé době a bylo to znát.

Na konci jsme krátce představili místo dalších lékárnických dnů. Pokud to půjde, bude to 7.–9. října 2022 v Hotelu Atom v krásné Třebíči. Tak přijďte, všichni se na vás budeme těšit.

PharmDr. Pavel Grodza